

Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit kunsthogescholen

Preambule

Paragraaf 1	Definities
Paragraaf 2	Klacht
Paragraaf 3	Commissie wetenschappelijke integriteit
Paragraaf 4	Behandeling klacht
Paragraaf 5	Inhoudelijke behandeling klacht
Paragraaf 6	Vervolg procedure
Paragraaf 7	Overige bepalingen
Bijlage	Ondertekening
Bijlage	Paragrafen NGWI waarnaar wordt verwezen

Preambule

De Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit

Binnen de Vereniging Hogescholen (VH) is bestuurlijk afgesproken dat de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (NGWI, okt 2018) wordt ingevoerd bij alle hogescholen. Deze gedragscode is opgesteld door de Commissie herziening Nederlandse wetenschappelijke integriteit in opdracht van de besturen van de KNAW, NWO, NFU, TO2-federatie, VSNU en VH¹.

Deze code vervangt de 'Gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het hbo' (VH, 2010) en de 'Nederlandse gedragscode wetenschapsbeoefening' (VSNU, 2004) voor het universitaire onderzoek.

In de nieuwe gedragscode worden vijf breed gedragen principes geformuleerd die de grondslag vormen voor de praktijk van integer onderzoek: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid. Deze principes zijn uitgewerkt in meer concrete normen voor goede onderzoekspraktijken waaraan onderzoekers en andere bij het onderzoek betrokken partijen zich moeten houden. Ze zijn geformuleerd per fase van het wetenschappelijk onderzoek: ontwerp, uitvoering, verslaglegging, beoordeling en peer review, en communicatie.

Gezamenlijke Commissie wetenschappelijke integriteit in het kunstonderwijs

Een essentiële voorwaarde voor goed en integer onderzoek is aandacht voor een werkomgeving waarbinnen goede onderzoekspraktijken worden bevorderd én gewaarborgd. De hogescholen hebben zich met het invoeren van de gedragscode verplicht tot een aantal zorgplichten. Een daarvan is: zorg voor een commissie of functionaris voor de behandeling van klachten. Wanneer iemand vermoedt dat een of meer normen niet zijn nageleefd, moet een instellingsbestuur ervoor zorgen dat dit integer, eerlijk en met kennis van zaken wordt onderzocht. Een klacht over wetenschappelijke integriteit kan immers grote impact hebben, zowel op de klager als op de aangeklaagde onderzoeker. Ook in het belang van het imago van de betreffende hogeschool en van het kunstonderwijs is zorgvuldigheid geboden.

De colleges van bestuur van ondergenoemde kunsthogescholen hebben besloten om deze zorgplicht gezamenlijk op te pakken en een gezamenlijke Commissie wetenschappelijke integriteit in te stellen voor het kunstonderwijs. We denken dat deze samenwerking zal leiden tot een gedeelde onderzoekscultuur en verantwoordelijkheid, en zal zorgen voor continuïteit. De expertise op het gebied van praktijkgericht onderzoek in de kunsten wordt op deze manier goed en breed vertegenwoordigd. Dat is extra belangrijk wanneer dat onderzoek leidt tot een klacht over schending van de wetenschappelijke integriteit.

¹ Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW), Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), samenwerkende Toegepast Onderzoek Organisaties (TO2-federatie), Vereniging van Universiteiten (VSNU) en Vereniging Hogescholen (VH).

Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit kunsthogescholen, 1 juni 2021

De onderstaande *Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit* dient daarbij als gemeenschappelijke onderlegger. De klachtenregeling is gebaseerd op de NGWI, waarbij gebruik is gemaakt van het *Model Klachtenregeling* (okt 2019) dat door de VH is opgesteld en het *Landelijk model Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit* van de VSNU. Een conceptversie van de regeling, opgesteld vanuit HKU, is besproken met alle aangesloten kunsthogescholen en vervolgens aangescherpt.

Een cultuur van wetenschappelijke integriteit

Een gang naar een Commissie wetenschappelijke integriteit – in de wandeling ook wel aangeduid als ‘de klachtencommissie’ – is een laatste stap in een lang proces. Het streven is om klachten te voorkomen, om een open, veilige onderzoekscultuur te waarborgen en een vanzelfsprekend bewustzijn over wetenschappelijke integriteit te creëren, bijvoorbeeld via training en supervisie. De gedragscode biedt een methodologisch en ethisch normenkader dat breed wordt gedragen en wordt onderwezen, gekend en toegepast. Andere zorgplichten die worden genoemd in de gedragscode zijn ondersteunend aan zo'n cultuur. Zo wordt de hogeschool gevraagd om ethische toetsing en advisering te faciliteren, om te zorgen voor goed databeheer en om een of meerdere goed bereikbare vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit te benoemen.

Onderstaande kunsthogescholen hebben besloten om elk een of meer eigen vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit aan te stellen. Op die manier is de vertrouwenspersoon ingebed in de eigen omgeving, laagdrempelig en nabij voor studenten, docenten en onderzoekers van de hogeschool. Artikelen die gaan over de vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit maken daarom geen onderdeel uit van deze regeling, in afwijking van de modellen van VH en VSNU.

Aldus overeengekomen op 1 juni 2021 door de Colleges van Bestuur van de 7 mono-sectorale kunsthogescholen¹:

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
ArtEZ University of the Arts
Codarts Rotterdam
Design Academy Eindhoven
Gerrit Rietveld Academie
Hogeschool der Kunsten Den Haag
Haag Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

¹ Zie bijlage

1 Definities

Beklaagde Degene over wiens gedraging een klacht is ingediend, of naar wiens handelen op verzoek van het college van bestuur door de commissie een onderzoek wordt verricht. Indien de klacht een groep van onderzoekers betreft, wordt bedoeld de onderzoeker of degene onder wiens verantwoordelijkheid de groep onderzoek uitvoert. De beklaagde kan ook iemand zijn die niet meer bij of voor een van de betrokken hogescholen werkzaam is. Code 1.3 is van toepassing. (Zie bijlage)

College van bestuur

Het college van bestuur van de hogeschool waar de veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit heeft plaatsgevonden, behoudens in de gevallen waarin duidelijk is dat college van bestuur in de algemene betekenis wordt gebruikt.

Code De Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018 (NGWI).

Commissie De door de gezamenlijke colleges van bestuur benoemde Commissie wetenschappelijke integriteit, die als taak heeft de behandeling van klachten inzake veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

Klacht Een schriftelijke melding van een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

Klager Degene die zich met een klacht wendt tot de commissie.

Schending wetenschappelijke integriteit

Het niet-naleven van één of meer normen beschreven in § 3 van de code dat een schending van de wetenschappelijke integriteit oplevert in de zin van § 5.2 onder A 1, 2 of 3 van de code.

2 Klacht

2.1 Klacht

Een klacht kan alleen worden ingediend over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. Hoofdstuk 5 van de code is van toepassing.

2.2 Procedure

Eenieder die een schending van de wetenschappelijke integriteit veronderstelt, heeft het recht de veronderstelde schending te melden bij de commissie. De in deze regeling beschreven procedure wordt dan gevolgd.

Deze procedure wordt ook gevolgd als het college van bestuur zelf, los van een klacht of melding, een onderzoek naar mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit geboden acht.

3 Commissie wetenschappelijke integriteit

3.1 Instelling

De colleges van bestuur van de 7 mono-sectorale kunsthogescholen stellen een gezamenlijke Commissie wetenschappelijke integriteit in.

3.2 Samenstelling en benoeming

- a. Het college van bestuur van elke hogeschool benoemt één lid.
- b. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar waarbij benoeming voor een aansluitende periode van telkens maximaal vier jaar mogelijk is.
- c. Bij de samenstelling van de commissie wordt gestreefd naar een representatieve vertegenwoordiging van de wetenschapsgebieden van de betrokken hogescholen.
- d. Het college van bestuur kan, al of niet op verzoek van de commissie, de commissie voor het onderzoeken en behandelen van een klacht uitbreiden met één of meer onafhankelijke, externe deskundigen.

3.3 Voorzitter

- a. De leden van de commissie kiezen uit hun midden een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter. De plaatsvervangend voorzitter vervangt de voorzitter bij diens afwezigheid. Beiden onderschrijven de intentie de functie voor langere tijd te bekleden.
- b. De voorzitter:
 - bereidt, samen met de secretaris, het overleg van de commissie voor, en geeft ook voor het overige leiding aan de secretaris,
 - leidt het overleg van de commissie in goede banen en stuurt aan op consensus in de oordeelsvorming en overige besluitvorming van de commissie,
 - leidt het overleg als bedoeld in art 5.2 waarin klager en beklaagde hun zienswijzen op de veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit toelichten,
 - is tekenbevoegd namens de commissie,
 - vertegenwoordigt de commissie bij voorkomende gelegenheden,
 - onderhoudt het contact met de colleges van bestuur van de betrokken hogescholen met betrekking tot aangelegenheden die de gehele commissie of individuele leden van de commissie raken, en
 - draagt ook voor het overige zorg voor een goed functioneren van de commissie in het algemeen.

3.4 Onafhankelijkheid

- a. Met een benoeming als voorzitter of lid van de commissie zijn onverenigbaar het lidmaatschap van de raad van toezicht, het college van bestuur en de ethische adviescommissie, evenals een benoeming als vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit of een benoeming in een managementfunctie, van respectievelijk aan een van de betrokken hogescholen.
- b. Het lid van de commissie dat benoemd is door de hogeschool waar de veronderstelde klacht zou hebben plaatsgevonden, neemt niet deel aan de behandeling van de klacht.
- c. In andere gevallen dan bedoeld onder b heeft een lid dat denkt dat zijn onafhankelijkheid met betrekking tot de behandeling van een klacht ter discussie gesteld kan worden, het recht om af te zien van deelname van de behandeling van deze klacht.
- d) Het college van bestuur van de instelling waar de veronderstelde klacht zou hebben plaatsgevonden kan de onafhankelijkheid van een lid van de commissie ter discussie stellen, en de commissie verzoeken dit lid niet te laten deelnemen aan de behandeling van de klacht. Het college van bestuur beargumenteert haar verzoek schriftelijk.
Na kennis genomen te hebben van de zienswijze van het betreffende lid op de zaak beslissen de overige leden over het verzoek van het college van bestuur.

3.5 Taken

- a. De commissie onderzoekt klachten over veronderstelde schendingen van de wetenschappelijke integriteit, beoordeelt of en zo ja in welke mate de wetenschappelijke integriteit is geschonden en brengt daarover advies uit aan het college van bestuur.
- b. Op verzoek van het college van bestuur kan de commissie een onderzoek naar een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit verrichten en daarover advies uitbrengen zonder dat een klacht is ingediend.
- c. Voorts adviseert de commissie de colleges van bestuur van de deelnemende instellingen gevraagd en ongevraagd over het beleid van de hogeschool ter voorkomingen van schendingen van wetenschappelijke integriteit.

3.6 Vereisten

Voor een benoeming als lid van de commissie gelden de volgende vereisten:

- een bij voorkeur vaste aanstelling als onderzoeker bij de hogeschool die het lid benoemt, onverlet het bepaalde in art 3.2 onder d.
- het bezit van een promotie-graad, of een inschrijving voor een traject dat tot promotie leidt bij een daartoe gerechtigde instelling,
- het beschikken over ruime ervaring in onderzoek en onderwijs, bij voorkeur opgedaan in de functie van lector of hoogleraar bij één of meer Nederlandse hogescholen of universiteiten,
- het genieten van een onbesproken onderwijs- en/of onderzoeksreputatie,

- affiniteit met en actuele kennis van de normen en waarden voor goed en integer onderzoek, in het bijzonder de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit,
- het vermogen tot onafhankelijke oordeelsvorming (boven de partijen staand),
- ervaring in het omgaan met verschillen van inzicht,
- goede Nederlandse en Engelse communicatieve vaardigheden, in het bijzonder gespreksvaardigheden.

3.7 Bevoegdheden

De commissie heeft de volgende bevoegdheden:

- Het inwinnen van informatie bij alle werknemers en organen van de hogeschool. Zij heeft recht op alle documentatie en correspondentie die zij voor het onderzoeken en beoordelen van de klacht van belang acht en kan deze wanneer zij dat nodig acht in beslag nemen, laten kopiëren of laten verzegelen.
- Het horen dan wel raadplegen van één of meer deskundigen. Van het horen, respectievelijk raadplegen van de deskundige(n) wordt een rapportage opgesteld die – na accordering door de betreffende deskundige(n) – de commissie betreft bij haar advies.
- Het horen dan wel raadplegen van getuigen. Van het horen, respectievelijk raadplegen van de getuige wordt een rapportage opgesteld die de commissie betreft bij haar advies.

3.8 Werkwijze

- a. De commissie verplicht zich tot een eerlijke en integere behandeling van klager en beklagde, en voorkoming van onnodig nadeel.
- b. Aan de uitvoering van de in art 3.5 genoemde taken nemen in principe alle commissieleden deel, met inachtneming van art 3.4 onder b en c, met een minimum aantal van vier leden.
- c. Voor zover de werkwijze van de commissie niet in deze of nadere regeling is vastgesteld, wordt deze bepaald door de voorzitter.

3.9 Openbaar

De zittingen van de commissie zijn niet openbaar.

3.10 Verantwoording

De commissie legt over haar werkzaamheden achteraf verantwoording af aan de colleges van bestuur van de deelnemende hogescholen in een jaarlijkse rapportage. In de rapportage wordt in algemene termen verslag gedaan van de behandelde zaken en de verrichte activiteiten. De rapportage geeft in ieder geval inzicht in het aantal klachten, de aantallen ontvankelijk en niet-ontvankelijk verklaarde klachten (zie art 4.4), het aantal niet in behandeling genomen klachten dan wel klachten waarvan de behandeling op enig moment gestaakt is (zie art 4.5), en het aantal klachten waarin de commissie tot een uitspraak is gekomen, alsmede de uitspraak conform art 5.3 onder a. De rapportage mag niet tot personen herleidbaar zijn.

3.11 Secretaris

De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris, afkomstig van een van de betrokken hogescholen. De secretaris en de betreffende hogeschool onderschrijven de intentie dat de secretaris de functie voor langere tijd bekleedt.

3.12 Beëindiging

Een college van bestuur kan het lidmaatschap van het lid dat dit college van bestuur heeft benoemd, tussentijds beëindigen

- op verzoek van het betreffende lid,
- indien het lid niet meer voldoet aan de benoemingsvereisten, of
- wegens disfunctioneren als lid.

4 Behandeling klacht

4.1 Anonieme klacht

- a. Onder anonieme klacht wordt verstaan
 - een klacht afkomstig van een klager wiens naam niet bekend is, als ook
 - een klacht afkomstig van een klager wiens naam de commissie wel bekend is maar die aangegeven heeft voor het overige anoniem te willen blijven.
- b. Een anonieme klacht legt de commissie voor aan het college van bestuur. De commissie neemt deze anonieme klacht alleen in behandeling als het college van bestuur daartoe aanleiding ziet omdat het van oordeel is dat:
 - zwaarwegende publieke belangen of zwaarwegende belangen van de instelling of van beklagde daartoe nopen, en
 - het feitenonderzoek zonder inbreng van klager kan plaatsvinden.
- c. Indien het college van bestuur geen aanleiding ziet om de commissie de anonieme klacht in behandeling te laten nemen, stelt de commissie de anonieme klager hiervan op de hoogte indien mogelijk.

4.2 Informatie

Alle relevante informatie waarover de commissie de beschikking krijgt wordt met het oog op een eerlijke behandeling gedeeld met alle betrokkenen, tenzij de commissie op grond van gewichtige redenen aanleiding ziet om van deze regel af te wijken. De redenen om bepaalde informatie niet ter beschikking te stellen worden in het rapport aan het college van bestuur weergegeven.

4.3 Start procedure behandeling

- a. Na ontvangst van de klacht deelt de commissie klager en beklagde binnen twee weken schriftelijk mee dat zij de klacht heeft ontvangen en informeert zij hen over de door haar te volgen procedure en over de inhoud van de klacht.
Daarbij wijst de commissie de beklagde op de mogelijkheid om informatie ter verweer aan de commissie te verstrekken.
- b. De commissie brengt het college van bestuur op de hoogte van het feit dat een klacht is ingediend.

4.4 Ontvankelijkheid

- a. De commissie beoordeelt binnen drie weken na ontvangst van de klacht of zij een klacht in behandeling kan nemen aan de hand van de volgende vereisten:
 - de klacht is voorzien van dagtekening en vermeldt de naam, functie en contactgegevens van klager (dit vereiste geldt niet als artikel 4.1 van toepassing is),
 - op beklagde is NGWI 1.3 van toepassing,
 - de klacht bevat een duidelijke omschrijving van de veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit,

- op de klacht betrekking hebbende schriftelijke stukken of andere bewijsmiddelen zijn bijgevoegd,
- b. Als de klacht onvolledig is, biedt de commissie de klager de gelegenheid de klacht aan te vullen binnen een door haar gestelde redelijke termijn. De onder a en de in artikel 5.3 genoemde termijn wordt dan verlengd met de in de vorige zin bedoelde termijn of de termijn waarbinnen de aanvulling is verstrekt. Indien de klager aanvullende informatie verstrekt, deelt de commissie deze met de beklaagde en het college van bestuur.
- c. Indien de commissie tot niet-ontvankelijkheid concludeert, informeert zij terstond klager, beklaagde en college van bestuur.
- d. Indien de commissie de klacht ontvankelijk acht gaat zij over tot inhoudelijke behandeling.

4.5 Afzien inhoudelijke behandeling

- a. De commissie kan besluiten van inhoudelijke behandeling af te zien of deze te staken zodra duidelijk is dat:
 - de klacht uitsluitend een professioneel verschil van opvatting betreft (methodologische discussie, regulier wetenschappelijk debat),
 - de klacht is terug te voeren op een arbeidsconflict,
 - de klacht niet tot het oordeel kan leiden dat het handelen of nalaten van beklaagde een schending van de wetenschappelijke integriteit behelst, bijvoorbeeld omdat zij niet voldoende onderbouwd is,
 - de klacht al eerder door haar of een soortgelijke commissie is onderzocht en er geen nieuwe informatie beschikbaar is,
 - er na de veronderstelde schending een naar de mening van de commissie te lange termijn is verstreken of klager onredelijk lang heeft gewacht met het indienen van de klacht; als zodanig geldt in beginsel een termijn van ten minste tien jaar,
 - de klacht naar de mening van de commissie van onvoldoende belang is.
- b. De commissie besluit binnen [vier] weken of zij de klacht inhoudelijk in behandeling neemt, en stelt klager, beklaagde en college van bestuur hiervan in kennis. Een besluit om de klacht niet in behandeling te nemen of de behandeling te staken geldt als een aanvankelijk oordeel als bedoeld in art 6.1.

5 Inhoudelijke behandeling klacht

5.1 Onschuldig

De beklagde wordt geacht onschuldig te zijn tot het tegendeel bewezen is.

5.2 Horen

a. De commissie stelt klager en beklagde in de gelegenheid te worden gehoord. Indien beide partijen van deze gelegenheid gebruik willen maken, gebeurt het horen in elkaars aanwezigheid, tenzij er naar de mening van de commissie zwaarwegende redenen zijn – al of niet aangevoerd door de klager of beklagde – om hen gescheiden te horen.

b. Deze hoorzitting in het kader van de inhoudelijke behandeling is niet openbaar. Wel kunnen klager en de beklagde zich ieder door één adviseur laten bijstaan tijdens het horen, zij kunnen zich echter niet laten vertegenwoordigen.

c. Van het horen wordt een schriftelijk verslag gemaakt waarin zakelijk wordt weergegeven wat er is gezegd.

De commissie kan geluidsopnamen van het horen maken. Deze zijn uitsluitend bedoeld als hulpmiddel bij het maken van het verslag. Nadat het college van bestuur zijn definitieve oordeel heeft gegeven, worden de opnamen vernietigd. Behalve de commissie mag niemand tijdens een hoorzitting geluidsopnamen maken.

d. Klager en beklagde ontvangen een afschrift van dit verslag. Indien zij gescheiden zijn gehoord ontvangen beiden ook het verslag van het horen van de ander. Deze bepaling is ook van toepassing indien slechts één partij gebruik heeft gemaakt van de gelegenheid te worden gehoord.

Het verslag wordt als bijlage toegevoegd aan het advies van de commissie aan het college van bestuur.

5.3 Rapport

a. Binnen twaalf weken na ontvangst van de klacht brengt de commissie een rapport van bevindingen uit aan het college van bestuur over de gegrondheid van de klacht.

Deze bevindingen leiden uiteindelijk tot een uitspraak van de commissie over de vraag of, en zo ja in welke mate naar de mening van de commissie de wetenschappelijke integriteit is geschonden. De commissie baseert zich daarbij op § 5.2 van de code (zie bijlage).

b. Naar aanleiding van haar bevindingen kan de commissie het college van bestuur voorts advies uitbrengen met betrekking tot eventueel op te leggen sancties, te nemen vervolgstappen, maatregelen ter voorkoming van schending van de wetenschappelijke integriteit en wat de commissie verder wenselijk acht. Deze adviezen maken geen deel uit van het rapport en worden niet ter kennis gesteld van klager en beklagde. (Zie art 6.1.)

c. De onder a genoemde termijn weken kan door de commissie met vier weken worden verlengd. Van de verlenging wordt schriftelijk aan alle betrokkenen mededeling gedaan.

Verdere verlenging is mogelijk voor zover betrokkenen daarmee schriftelijk instemmen.

6 Vervolg procedure

6.1 Aanvankelijk oordeel

Het college van bestuur stelt zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen [vier] weken na ontvangst van het rapport van de commissie zijn aanvankelijk oordeel vast. Het college maakt daarbij gebruik van § 5.3 van de code (ziebijlage).

Het stelt de klager en de beklaagde hiervan direct schriftelijk in kennis, in afschrift aan de commissie. Het rapport van bevindingen van de commissie wordt meegezonden met het aanvankelijk oordeel.

6.2 Second opinion

Klager en beklaagde kunnen binnen zes weken na dagtekening van het aanvankelijk oordeel het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) om een *second opinion* vragen voor zover het betreft de schending van de wetenschappelijke integriteit. Desgevraagd stelt de commissie terstond alle op de klacht betrekking hebbende stukken in afschrift aan het LOWI ter beschikking.

6.3 Definitief oordeel

Als niet binnen de in art 6.2 genoemde termijn het LOWI om een *second opinion* is gevraagd, stelt het college van bestuur zijn definitieve oordeel vast over de klacht.

Als het LOWI om een *second opinion* is gevraagd, betreft het college van bestuur deze *second opinion* in zijn definitieve oordeel.

6.4 Sancties en maatregelen

Tegelijk met het definitieve oordeel besluit het college van bestuur over sancties en maatregelen als bedoeld in § 5.3 van de code,

6.5 Bekendmaking

Het college van bestuur stelt de klager en de beklaagde direct schriftelijk in kennis van het definitieve oordeel. Indien aan de orde wordt de *second opinion* van het LOWI meegezonden met het definitieve oordeel.

Het college van bestuur stelt de beklaagde in kennis van de sancties en voor zover deze voor hem van belang zijn van de overige maatregelen die het college van bestuur eventueel wil nemen.

Het college van bestuur informeert de commissie volledig.

6.6 Openbaarmaking

Daarna zorgt het college van bestuur, in ieder geval als is vastgesteld dat de wetenschappelijke integriteit is geschonden, voor geanonimiseerde openbaarmaking van de bevindingen en het definitieve oordeel, in overleg met de commissie.

7 Overige bepalingen

7.1 Herstelmaatregelen

Als het vermoeden van schending van de wetenschappelijke integriteit niet terecht is gebleken treft het college van bestuur voor zover gewenst en mogelijk passende herstelmaatregelen.

7.2 Bescherming van betrokkenen

Het college van bestuur zorgt dat de rechten van klager en beklagde worden beschermd en dat klager en beklagde in hun loopbaanperspectieven of anderszins geen onnodig nadeel ondervinden. Hetzelfde geldt voor eventuele andere betrokkenen, getuigen, deskundigen, de vertrouwenspersoon en de commissieleden.

7.3 Rechtsbijstand

Het college van bestuur is niet verplicht voor rechtsbijstand zorg te dragen, maar kan besluiten dat wel te doen.

7.4 Geheimhouding

- a. Iedereen die is betrokken bij de behandeling van een klacht is geheimhouding verschuldigd over de inhoud van de klacht en de informatie die in verband met de klacht of de procedure hem of haar bekend is geworden.
- b. Deze geheimhoudingsplicht geldt ook na afloop van de procedure, met uitzondering van de geanonimiseerde weergave van zaken in de voorgeschreven openbaarmaking en jaarverslagen en dergelijke.
- c. Indien de geheimhoudingsplicht wordt geschonden, kan de commissie of het college van bestuur daaraan passende consequenties verbinden.
Indien klager de geheimhouding schendt kan de commissie afzien van behandeling van de klacht, of deze staken.
- d. Slechts met uitdrukkelijke toestemming van klager én beklagde kan van de verplichting tot geheimhouding worden afgeweken.

7.5 Raad van Toezicht

Als de klacht betrekking heeft op een lid van het college van bestuur, oefent de raad van toezicht de rollen bevoegdheden uit die in deze regeling zijn neergelegd bij het college van bestuur.

7.6 Vangnetbepaling

In de gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist het college van bestuur, of indien de klacht daar aanleiding toe geeft, de colleges van bestuur die belang hebben bij de zaak in gezamenlijk overleg, onverlet het bepaalde onder art 3.8 onder c van deze regeling.

7.7 Slotbepalingen

- a. Deze regeling treedt in werking op 1 april 2021 en vervangt voorgaande klachtenregelingen op het gebied van wetenschappelijke integriteit. Bijstelling geschiedt in onderling overleg van de betrokken hogescholen.
- b. Elke deelnemende hogeschool publiceert deze regeling op de website van de hogeschool.

Bijlage: Paragrafen NGWI waarnaar wordt verwezen

De onderstaande paragrafen (1.3, 5.1, 5.2 en 5.3) uit de NGWI worden genoemd in deze Klachtenregeling

1.3 Voor wie binnen de onderschrijvende instellingen geldt deze code?

9. Binnen de instellingen die deze code onderschrijven, gelden de hoofdstukken 2 en 3 in de eerste plaats voor:
 - individuele onderzoekers, inclusief promovendi (ook buiten-promovendi), gastonderzoekers, deeltijdonderzoekers en externe professionals voor zover zij in het onderzoek van de instelling participeren dan wel hun onderzoek onder de naam van de instelling naar buiten brengen;
 - begeleiders, projectleiders, onderzoeksdirecteuren en leidinggevenden voor zover zij de opzet en uitvoering van het onderzoek medebepalen.
10. De hoofdstukken 2 en 3 gelden ook voor het werk van andere bij het onderzoek betrokken actoren, zoals ondersteunend personeel, studenten of participerende burgers. Maar uitsluitend de onderzoekers of projectleiders in wier opdracht of onder wier verantwoordelijkheid zij werken, zijn op het niet-naleven van de normen uit deze code aanspreekbaar.
11. In het onderwijs is deze code van betekenis als onderwerp van kennisoverdracht en training en als normatief kader bij wetenschappelijk onderzoek en onderzoeksstages van studenten. Wetenschappelijk onderzoek van studenten valt daarmee binnen de normatieve kaders van deze code (hoofdstukken 2 en 3). Maar zolang dat onderzoek slechts binnen een educatieve context verricht wordt en niet resulteert in publicaties anders dan een openbaar gemaakte scriptie, kan niet-naleven van de normen uit deze code niet leiden tot een klachtprocedure als bedoeld in paragraaf 5.4 of het opleggen van sancties als bedoeld in paragraaf 5.3.9
12. Hoofdstuk 4 richt zich vooral tot de instellingen zelf en de daar werkzame functionarissen die een taak in het management of bestuur hebben. Tot de taak van de instellingen en deze functionarissen behoort ook er op toe te zien dat de onderzoekers zich aan de normen van hoofdstuk 3 houden.

5.1 Inleiding

Onder 'normen' verstaat dit hoofdstuk: de in hoofdstuk 3 neergelegde normen voor goede onderzoekspraktijken en de in paragraaf 3.1 bedoelde aanvullende normen voor een discipline of instelling. Onder 'wegingscriteria' verstaat dit hoofdstuk de in paragraaf 5.2, onder C, genoemde wegingscriteria.

De onderzoeker, de begeleider, de projectleider, de onderzoeksdirecteur, de leidinggevenden en de bestuurders van de instelling moeten zich er steeds voor inzetten dat de normen zorgvuldig worden nageleefd. Niet-naleven van normen doet afbreuk aan de professionele verantwoordelijkheden. Dat

schaadt het onderzoeksproces en de relatie tussen onderzoekers, en mogelijk ook het vertrouwen in en de geloofwaardigheid van het onderzoek.

In paragraaf 5.2 worden aan de instellingsbesturen en de in paragraaf 5.4, onder 1, bedoelde commissies en functionarissen richtlijnen gegeven voor de bepaling in concrete gevallen van de ernst van het niet-naleven van normen, inclusief de daarbij te hanteren wegingscriteria. Paragraaf 5.3 gaat over zo nodig te treffen maatregelen en sancties, paragraaf 5.4 over de indiening en behandeling van klachten over veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

5.2 Schending van de wetenschappelijke integriteit, bedenkelijk gedrag of lichte tekortkoming

A. Schending van de wetenschappelijke integriteit

In ernstige gevallen leidt niet-naleven van één of meer normen tot schending van de wetenschappelijke integriteit: door de onderzoeker en, voor zover van toepassing, door de begeleider, projectleider, onderzoeksdirecteur of leidinggevende die tot dat niet-naleven heeft aangezet.

1. De duidelijkste voorbeelden van schending van de wetenschappelijke integriteit zijn: fabriceren, vervalsen of plagiaat.

Fabriceren is het verzinnen van data of onderzoeksresultaten en er verslag van doen alsof ze echt zijn (norm 19 uit hoofdstuk 3).

Vervalsen is het manipuleren van onderzoeksmateriaal, apparatuur of processen om datagegevens of onderzoeksresultaten

zonder recht-vaardiging te wijzigen, achter te houden of te verwijderen (norm 21).

Plagiaat is het gebruik zonder passende erkenning van ideeën, werkwijzen, resultaten of teksten van een ander (normen 34, 40).

In sommige gevallen echter is plagiaat van zo geringe omvang en betekenis dat de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' te zwaar is.

2. Als de volgende normen niet worden nageleefd, hangt het van de uitkomst van de weging met behulp van de wegingscriteria af of de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' op haar plaats is dan wel een minder zware kwalificatie:
 - ontwerp: normen 7, 8 en 14
 - uitvoering: normen 18, 22 en 23
 - verslaglegging: normen 30, 36, 38, 42, 44 en 45
 - beoordeling en peer review: normen 47 en 49
 - communicatie: norm 53 en 55
 - algemene normen: 57, 58 en 60.
3. Bij niet-naleven van een andere norm zal in het licht van de wegingscriteria voor de kwalificatie 'schending van wetenschappelijke integriteit' slechts bij uitzondering aanleiding zijn.

B. Bedenklijk gedrag of lichte tekortkoming

In gevallen waarin de kwalificatie 'schending van wetenschappelijke integriteit' te zwaar moet worden geacht, is het mogelijk het niet-naleven van normen als 'bedenklijk gedrag' te kwalificeren, of, in de minst zware gevallen, als een 'lichte tekortkoming'. Welke van deze kwalificaties in het concrete geval op haar plaats is, hangt af van de uitkomst van een weging met behulp van de

wegingscriteria. Bij een 'lichte tekortkoming' zal er in het algemeen geen aanleiding zijn voor maatregelen als bedoeld in paragraaf 5.3.

C. Wegingscriteria

Bij de wegingen door het instellingsbestuur en de in paragraaf 5.4, onder 1, bedoelde commissie of functionaris zijn in het bijzonder de volgende wegingscriteria van belang:

- a. de omvang van het niet-naleven;
- b. de mate waarin het niet-naleven opzettelijk heeft plaatsgevonden, of een vorm van grove nalatigheid was, dan wel het gevolg was van slordigheid of onwetendheid;
- c. de mogelijke gevolgen voor de validiteit van het betrokken onderzoek en voor de stand van de wetenschap ter zake;
- d. de mogelijke effecten op het vertrouwen in de wetenschap en tussen wetenschappers;
- e. de overige mogelijke gevolgen voor individuen, de samenleving of de omgeving;
- f. het mogelijke voordeel voor de onderzoeker of andere belang-hebbenden;
- g. of het om een wetenschappelijke publicatie gaat dan wel een populairwetenschappelijke uiting, onderwijsmateriaal of advies;
- h. de opvattingen in de discipline(s) over de ernst van het niet-naleven;
- i. de positie en ervaring van de onderzoeker;
- j. de mate waarin de onderzoeker vaker is tekortgeschoten;
- k. of de instelling bij de uitvoering van haar zorgplichten is tekortgeschoten;
- l. de tijd die verlopen is voordat van binnen of buiten de instelling tegen het niet-naleven actie is ondernomen.

5.3 Sancties en andere maatregelen

Als het instellingsbestuur vermoedt dat één of meer normen niet zijn nageleefd, zorgt het dat dit integer en eerlijk wordt onderzocht. Als na onderzoek niet-naleven van één of meer normen is komen vast te staan, is aan de orde of het geboden is sancties op te leggen en/of andere maatregelen te treffen. Daarbij is onder andere van belang of het gaat om een 'schending van de wetenschappelijke integriteit', of 'bedenklijk gedrag', dan wel een 'lichte tekortkoming'. Als het vermoeden niet terecht blijkt, worden passende herstelmaatregelen getroffen.

Sancties

Als de wetenschappelijke integriteit is geschonden, zal het instellingsbestuur steeds moeten bezien of het mogelijk en wenselijk is een sanctie op te

leggen. Een sanctie moet uiteraard steeds passend en proportioneel zijn. De instelling beschikt ten eerste zelf over bevoegdheden tot het opleggen van rechtspositionele sancties in ernstige gevallen, bijvoorbeeld berisping, overplaatsing, degradatie of ontslag. Daarnaast kan de instelling bevorderen dat de bevoegdheid als promotor op te treden wordt opgeschort. Verder kan de instelling het nodig achten om zich te wenden tot instanties die belast zijn met toezicht of bevoegd zijn (andere) bestuursrechtelijke, tuchtrechtelijke of strafrechtelijke sancties op te leggen.

Andere maatregelen

Los van de vraag of een sanctie moet worden opgelegd, is van belang dat steeds bezien wordt of het nodig is andere passende maatregelen te

treffen. Daarvoor is in het bijzonder aanleiding in geval van herhaald niet-naleven of een meer dan incidenteel voorkomende met de normen strijdige praktijk.

Ook als voor sancties geen aanleiding is, kan niet-naleven van de normen niet onbesproken blijven. Steeds moeten onderzoekers elkaar, hun ondergeschikten, hun begeleiders, hun projectleiders, onderzoeksdirecteuren en leidinggevenden daarop aanspreken, om te zorgen dat de kwaliteitszorg wordt verbeterd, herhaling wordt voorkomen en nadelige gevolgen worden

hersteld of beperkt (bijvoorbeeld door rectificeren of terugtrekken van publicaties). Het instellingsbestuur treft hiertoe zelf maatregelen of spreekt anderen erop aan. Hierbij kan het verschil maken of het gaat om een schending van de wetenschappelijke integriteit, bedenkelijk gedrag of een lichte tekortkoming. Het kan ook nodig zijn dat de instelling tevens preventieve - individuele of algemene - maatregelen treft om te zorgen dat onderzoekspraktijken worden verbeterd, alle normen goed worden nageleefd en tijdige detectie plaatsvindt (zie ook de zorgplichten in hoofdstuk 4).